

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут права
Кафедра спеціальних юридичних дисциплін

07-01-100М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних завдань та самостійної роботи

з навчальної дисципліни

**«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ»**

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Туризм»
спеціальності 242 «Туризм»
денної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою з якості ННП
Протокол № 9 від 30 березня 2021 р

Рівне – 2021

Методичні вказівки до практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Правове регулювання туристичної діяльності» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Туризм» спеціальності 242 «Туризм» денної форми навчання [Електронне видання] / Якимчук М. Ю. – Рівне : НУВГП, 2021. – 15 с.

Укладач: Якимчук М. Ю., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальних юридичних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Кафарський В. І., д.ю.н., професор, завідувач кафедри спеціальних юридичних дисциплін.

Керівник групи забезпечення спеціальності 242 «Туризм»
к.геогр.н., доцент

Кушнірук Ю. С.

ЗМІСТ

Передмова	3
1. Опис навчальної дисципліни та її структура	5
1.1. Опис навчальної дисципліни	5
1.2. Тематика практичних занять	6
1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики	7
1.4. Критерії та шкала оцінювання	7
2. Плани практичних занять	9
3. Самостійна робота студентів	11
4. Рекомендована література	13

© М. Ю. Якимчук, 2021
© НУВГП, 2021

Вступ

Програму навчальної дисципліни *«Правове регулювання в туристичній діяльності»* складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 242 «Туризм».

Туристична діяльність ґрунтується на чітких правових засадах, що становить Конституція України, Закон України «Про туризм», міжнародно-правові акти у сфері туристичної діяльності, галузеве законодавство та підзаконні нормативно-правові акти у сфері туризму. Фахівці сфери туризму мають володіти знаннями основних правових вимог щодо ліцензування туристичної діяльності, договірними засадами туристичного обслуговування та партнерської співпраці у галузі туристичної діяльності, гарантіями майнової та особистої безпеки туристів та інше.

Предметом вивчення навчальної дисципліни *«Правове регулювання в туристичній діяльності»* є комплекс правових відносин, які можуть виникнути у сфері туристичної діяльності.

Взаємозв'язки навчальної дисципліни *«Правове регулювання в туристичній діяльності»* з іншими дисциплінами робочого плану, які передують її вивченню представлено наступною схемою.

Структурно-логічна схема навчальної дисципліни *«Правове регулювання в туристичній діяльності»*

Мета та завдання дисципліни

Метою вивчення дисципліни *«Правове регулювання туристичної діяльності»* є набуття здобувачами вищої освіти вмінь компетентно вирішувати юридичні питання під час виконання професійних обов'язків у сфері туризму.

Основними завданнями вивчення дисципліни *«Правове регулювання туристичної діяльності»* є:

- 1) повторення базових знань з правознавства щодо правового регулювання туристичної діяльності;
- 2) засвоїти понятійний апарат та відповідну термінологію міжнародного туризму;
- 3) вивчити нормативно-правові акти у сфері туристичної діяльності, зокрема у процесі надання туристичних послуг в Україні;
- 4) ознайомитися з основними функціями та методами державного регулювання в туристичній галузі;
- 5) зрозуміти можливість використання різноманітних формальностей державою та інше.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

1.1 Опис навчальної дисципліни

Важливу роль під час вивчення тем курсу *«Правове регулювання туристичної діяльності»* відіграють *практичні* заняття, які спрямовані на комунікативний розвиток здобувачів вищої освіти, зокрема і їхньої творчості, інтересу до досліджень, формуванню умінь і навичок публічного виступу та участі в дискусії, культури мовлення, що важливою складовою у роботі фахівців туристичної діяльності.

Навчальна дисципліна *«Правове регулювання туристичної діяльності»* безпосередньо пов'язана з розвитком професійних навичок здобувачів вищої освіти, які отримали вони під час практики у туристичних закладах. Цей курс дає можливість студентам набути уявлення про систему правового регулювання відносин у туристичній діяльності України та світу.

Під час вивчення дисципліни в здобувачів вищої освіти розвиваємо *soft skills*: взаємодія з людьми, грамотність, комунікаційні якості, здатність логічно обґрунтовувати позицію, уміння слухати і запитувати, загальнокультурна грамотність, навички письмового і усного спілкування, формування власної думки та прийняття рішення, ініціативність та інші.

У результаті вивчення дисципліни *«Правове регулювання туристичної діяльності»* здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- правові основи туристичної діяльності;
- джерела правового регулювання туристичної діяльності;
- нормативно-правові акти у сфері надання туристичних послуг в Україні;
- поняття та види туристичної діяльності;
- суб'єктів туристичних відносин;
- правові аспекти договірних відносин у сфері туризму тощо.

Вміти :

- самостійно орієнтуватися в основних нормативних вимогах відповідно до здійснення туристичної діяльності;

- аналізувати і давати правову оцінку нормативно-правовим актам стосовно здійснення туристичної діяльності в Україні;
- характеризувати юридичні факти у туристичній сфері тощо.

1.2 Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
Змістовий модуль І		
Теоретичні поняття правового регулювання в туристичній діяльності		
1	Загальні поняття правових основ у сфері туризму	2
2	Джерела правового регулювання туристичної діяльності	2
3	Закон України «Про туризм» як спеціальний нормативно-правовий акт	2
4	Суб'єкти туристичних відносин	2
5	Організаційно-правові засади здійснення туристичної діяльності	2
6	Всесвітня туристична організація (ЮНТВО), її роль у міжнародному туризмі	2
Змістовий модуль ІІ		
Правове регулювання організації та здійснення діяльності у сфері туризму		
6	Правові аспекти договірних відносин у туристичній діяльності	4
7	Туристична формальність та безпека туризму	2
8	Правове регулювання порядку з метою виїзду та в'їзду в Україну з туристичною метою.	2
9	Правові засади здійснення державного контролю у туристичній діяльності	4
10	Цивільно-правове регулювання туристичної діяльності в Україні	2
Разом		26

1.3 Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни *«Правове регулювання туристичної діяльності»* проводиться за формами:

- оцінювання роботи студентів на лекціях;
- усного опитування на практичних заняттях, участь в обговоренні проблемних питань, оцінки розв'язування ситуаційних завдань;
- виконання поточних контрольних робіт за темами змістових модулів

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни *«Правове регулювання туристичної діяльності»* є: вчасність і повнота виконання всіх видів навчальної роботи; розуміння і характер знань навчального матеріалу за змістом ОК; уміння аналізувати правові явища; чітко, лаконічно та аргументовано відповідати на запитання.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. Основні методи оцінювання:

- аналіз усних відповідей;
- тестування;
- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Здобувачі вищої освіти можуть отримати додаткові бали за: написання наукових тез (статей), рефератів, доповідей за темою курсу, яку можна обрати самостійно. Додаткові бали здобувачам вищої освіти також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	<i>для заліку</i>
90–100	зараховано
82–89	зараховано
74–81	
64–73	зараховано
60–63	
35–59	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням курсу

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Змістовий модуль 1

Теоретичні поняття правового регулювання в туристичній діяльності

Тема 1. Загальні поняття правових основ у сфері туризму

План

1. Мета і завдання курсу.
2. Предмет курсу.
3. Туристична діяльність як об'єкт правового регулювання.
4. Понятійний апарат у сфері туризму за законодавством України.

Тема 2. Джерела правового регулювання туристичної діяльності

План

1. Основні підходи до визначення джерел права.
2. Види джерел.
3. Конституційні засади правового регулювання туристичної діяльності.
4. Функції правового регулювання туристичної діяльності.

Тема 3. Закон України «Про туризм»

План

1. Закон України «Про туризм» як спеціальний нормативно-правовий акт.
2. Еволюція правового регулювання туристичної діяльності в Україні.
3. Структура та сфера дії Закону України «Про туризм».
4. Відповідальність за порушення законодавства про туризм.

Тема 4. Суб'єкти туристичних відносин

План

1. Туристи як суб'єкти туристичних правовідносин.

2. Правовий статус суб'єктів туристичних відносин.
3. Правовий статус органів державної влади у туристичній діяльності.

Тема 5. Організаційно-правові засади здійснення туристичної діяльності

План

1. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності в туризмі.
2. Державна реєстрація суб'єктів туристичної діяльності.
3. Ліцензування туристичної діяльності.
4. Сертифікація та стандартизація у сфері туризму.

Тема 6. Всесвітня туристична організація (ЮНТВО), її роль у міжнародному туризмі

План

1. Історія створення ЮНТВО.
2. Структура та керівні органи ЮНТВО.
3. Основні напрями діяльності ЮНТВО.
4. Співробітництво України з ЮНТВО.

Змістовий модуль II

Правове регулювання організації та здійснення діяльності у сфері туризму

Тема 7,8. Правові аспекти договірних відносин у туристичній діяльності

План

1. Загальні положення про договір.
2. Правові аспекти взаємодії суб'єктів туристичної діяльності з туристами.
3. Правові аспекти договірних відносин між туроператорами, тур агентами та страховими компаніями.
4. Договір франчайзингу у сфері туризму.
5. Інші види договорів у туристичній діяльності

Тема 9. Туристична формальність та безпека туризму

План

1. Загальні положення гарантування безпеки туризму.
2. Фінансові гарантії відповідальності туроператора.
3. Туристичні формальності.

Тема 10. Правове регулювання порядку з метою виїзду та в'їзду до України з туристичною метою

План

1. Правові засади виїзду з України, в'їзду до України городян України.
2. Особливості правового регулювання виїзду дітей за кордон на відпочинок і оздоровлення.
3. Загальні правила виїзду іноземців і осіб без громадянства в Україну та транзитного проїзду через її територію.

Тема 11. Правові засади здійснення державного контролю у туристичній діяльності

План

1. Загальні правила здійснення державного нагляду у сфері туризму.
2. Органи контролю за діяльністю суб'єктів господарювання у туристичній діяльності.
3. Види державного контролю.

Тема 12. Юридична відповідальність за порушення у сфері туризму

План

1. Види порушень законодавства України у сфері туризму.
2. Види юридичної відповідальності за правопорушення у сфері туризму.
3. Відшкодування шкоди, завданої порушенням законодавства у сфері туристичної діяльності

3. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота сприяє кращому засвоєнню студентами матеріалу з навчальної дисципліни *«Правове регулювання туристичної діяльності»* та формуванню у них навичок та вмінь одержувати додаткові знання.

Формами самостійної роботи студентів є:

- доопрацювання матеріалів лекцій та опрацювання літератури, що пропонується до вивчення по темах навчальної дисципліни;

- підготовка до практичних занять;

- робота в інформаційних мережах;

- вибір теми, розробка плану та написання реферативної роботи;

- самостійне вивчення та складання конспектів по темах, що виносяться на самостійне вивчення.

Результативність самостійної роботи виявляється під час заслуховування та обговорення промов, доповідей, захисту наукових робіт, рефератів, поточного модульного контролю знань, перевірки письмових відповідей та підсумкового оцінювання успішності студентів.

Перелік тем для рефератів, доповідей

№ з/п	Назва теми
1	Порівняльна характеристика моделей управління туристичною галуззю в Україні та за кордоном
2	Порядок організації виїзду дітей за кордон у туристичну подорож
3	Правові засади туристичного бізнесу в різних країнах (за вибором)
4	Державна туристична політика Італії (Єгипту та ін. країн за вибором)
5	Становлення туристичного законодавства в європейських країнах

6	Міжнародно-правове регулювання туристичної діяльності.
7	Передумови та чинники формування законодавчих основ туристичної діяльності в Україні.
8	Правові аспекти екскурсійної діяльності
9	Юридична відповідальність за правопорушення у сфері туристичної діяльності.
10	Мета та основні завдання Державної програми розвитку туризму

4. Рекомендована література

Базова:

1. Ващишин М. Правове регулювання туристичної діяльності : навч.-метод. посібник. Л. : ПП Сорока Т. Б., 2014. 168 с.

2. Григорян Е. К. Особливості судово-медичного визначення давності настання смерті. *Актуальні питання судової експертизи і криміналістики* : зб. матер. Міжнарод. наук.-прак. конференції, присвяченої 150-річчю з дня народження зас. проф. М. С. Бокаріуса (18–19 квіт. 2019 р., м. Харків). Харків, 2019. С. 453–455.

3. Міжнародне приватне право. Загальна частина : підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. К. : Алерта, 2015. 376 с.

4. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах : підручник / За ред Т. Г. Сокол. К. : Альтерпрес, 2019. 447 с.

5. Селецький С. І. Правове регулювання туризму в Україні : навчальний посібник. К. : «Центр учбової літератури», 2012. 186 с.

6. Туристична діяльність в Україні: нормативно-правове регулювання. К., 2006. 265 с.

7. Туризм як фактор регіонального розвитку. Методологічний аспект та практичний досвід : монографія / С. Г. Нездоймінов. О. : Астропринт, 2009. 304 с.

8. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії : навч. посібник. К.: Атіка, 2006. 264 с.

Допоміжна:

9. Гнедик Є. Суб'єкти лікувального туризму та їх господарськоправова характеристика. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 1. С. 45–49.

10. Закон України «Про курорти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14>

11. Закон України «Про туризм» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>

12. Козловський Є. В. Форми та методи державного регулювання туристичної діяльності. *Web of Scholar*. 6(24), Vol.7. С. 12-17.

13. Мальська М. П. Міжнародний туризм і сфера послуг : підручник / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Н. М. Ганич; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Ф-т міжнар. відносин, Геогр. ф-т. К. : Знання, 2008. 661 с.

14. Опанасюк Н. А. Правове регулювання туристичної галузі в Україні: його стан та необхідність вдосконалення. *Вісник ДІТБ: щорічний науковий журнал*. Випуск 6. Д. : Донецький інститут туристичного бізнесу, 2002. С. 57–61.

15. Правове регулювання туристичної діяльності [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Г. М. Брусільцева, О. Г. Зима. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 214 с. URL: <https://cutt.ly/kk60zXY>

16. Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг, затверджено наказом Державної туристичної адміністрації України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0413-04#Text> 9

17. Правила проведення туристичних подорожей з учнівською та студентською молоддю України, затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 24 березня 2006 р. №237 20.

18. Серьогін П. Ю. Правове регулювання міжнародних туристичних відносин. Автореф. на здобут. ступен. к.ю.н. за спец 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес; сімейне

право; міжнародне приватне право. К. : КНУ ім. Шевченка, 2002.
URL: http://tourlib.net/aref_tourism/serogin.htm.

19. Тарануха В. Прогалини в праві: поняття, сутність, способи їх усунення та подолання. Юридична Україна. 2009. №2, С.15–19.

Інформаційні ресурси:

20. Офіційний сайт Верховної Ради України:
www.zakon.rada.gov.ua

21. Сайт нормативно-правових документів Кабінету Міністрів України: www.kmu.gov.ua

22. Офіційний сайт Верховного Суду України:
www.scourt.gov.ua

23. Офіційний сайт Міністерства Юстиції України:
www.gdo.kiev.ua

24. Сайт Співки сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні <https://www.greentour.com.ua/>

25. Сайт Всесвітньої ради з туризму та подорожей (WTTC) <https://www.wttc.org/>

26. Сайт Всесвітньої туристичної організації
<http://www2.unwto.org/ru>